

Mín áskoðan til náttúruna á Strondum

Eg tók pennin, tí eg hevði ikki samvitsku til at tuga.

Sum útiseti er einki betri enn at koma heim til Strondur at ferðast. Heim til øll tey góðu fólkinu, ið eg kenni.

Okkara forfedrar skaptu okkum strandingum eina bygd, ið vit við stoltleika skuldu ført víðari til eftirkomarar okkara og sagt frá, hvussu teir gomlu, við spaka í hond, hava velt allan bøn, stykki aftaná stykki, fyri síðan at kunna hoyggja til seyðin. Og allar tær gomlu gøturnar, ið eru í bygdini, hvussu nógv ár hevur tað ikki tikið teimum at gjørt tær?

Vit kunnu ikki vera líkaglað við, men istaðin virðismeta tað, sum ein sonn mentan, ið vit mugu verða góð við og varðveita sum eitt museum.

Vit hava ikki skapt náttúruna, eru ikki harrar yvir náttúruni, og áttu tí at hugsað okkum væl um, áðrenn vit fóru inn og oyðiløgdu Guds skapanarverk.

Tað tykist ikki, sum at tað eru øll, ið virðismeta hesa mentan líka nógv, tíverri. Tað sæst við at ganga ein túr runt í bygdini. Tað er skjótt meira vegur enn búr. Men tað syrgiligasta er, at vegurin ikki passar inn í bygdarmyndina. Stórir og ógvusligir vegir, ið stinga seg upp allastaðni, so tann gamla bygdarmyndin hvørur. Og tykist hetta at halda áfram, tíverri.

Teir stóru vegir, ið higartil eru gjørdir til gamlar býlingar á Strondum, hava flest allir onkran feil, vatn rennur undan teimum og út til tey, ið bógva niðanfyrir. Soleiðis at tey eru í vanda fyrri, at kjallarin stendur undir í vatni. Aftur onnur eru í vanda fyrri, at vegurin dettur oman, tí hann er so stórur og ógvusligur. Fyri ikki at nevna útsýnið, ið fyrr vóru hugnaligar gøtur við søguligum minnum, sum nú eru skift út við stórar og ógvusligar asfaltvegir.

Tey, ið fáa vegin, eru heldur ikki altíð fegin um

Vit áttu at hugsað okkum væl um, áðrenn vit oyðiløgdu Guda skapanarverk, men tað eru ikki øll, sum virðismeta hesa mentan. Tað sæst best við at ganga ein túr gjøgnum bygdina. Vegirnir passa ikki allir inn í myndina

at tann gamla bygdarmyndin so brátt hvørur.

Ein sangur, ið eg ofta hugsi um, tá eg gangi mær ein túr á Strondum er, »Meg minnst eina mynd, eg var lítill tá, tó fagrari mynd eg aldri sá«, og minnst eg, tá vit spældu niðri í fjøruni við Sjógv. Har var so friðarligt og funnu vit heimansbørn, mangt og hvat at stuttleika okkum við. Vit fiskaðu, fangaðu leikur, gággar, krabbar, maðkapirrir o.a., vit gjørdur okkum okkara eigna »akvarium«, sum vit tóku við heim til hús. Fyri okkum, tann vakrasta fjørn á Føroya landi.

Hyggi vit í dag eftir somu fjør, so er hon steindeyð, har er onki livandi at siggja tí »onkur« vildi gera ein stóran landsveg úti á sjónum, soleiðis at fjørn nú bert er ein lítill hylur, við ongum livandi verum. Men istaðin larmur og roykur frá bílum, ið koyra forbi. Sera ósjarmmerandi fyrri kirkjuna við Sjógv, ið gleðiliga hevur varðveitt sín gamla stíl.

Soleiðis kundi eg hildið

fram at nevnt bygdarmyndir fyrriuttan og heimanfyri Strondum, ið áhaldandi hvørva, fyrri síðan at verða gloymdar. Stór skomm. Hvat vildu teir gomlu ikki sagt, um teir vistu, at vit oyðiløgdu náttúruna, fyrri at fáa bilin inn í køkin, náttúruna, ið teir so varisliga við spaka í hond, hava velt.

Tað er mær sagt, at hesir vegir mugu verða so stórir, tí sjálvur »ruskblurin« má kunna koyra til dynnar, fyrri at heinta ruskið. Eg spyrji: »hevði tað ikki verið betri at fingið hjól undir ruskstativid«, tá ið eg siggi gravkúnna seta sitt stóra grev niður í bøn og skræða hann upp.

Eg vil fegin, at fólk fáa veg til húsini, um tað eisini verður hugsað um náttúruna.

Inni á Fríðriksmørk, har eg eri uppvaksin, hevur grannalagið altíð verið gott. Ein gamal býlingur, við einari gamlari bygdargøtu, ið vit nógvu hava slitið okkara fótspor á.

Men tíverri, verður nú ein

koyrivegur gjørdur omaná tann gamla væl dyrkaða bøn og ta gomlu bygdargøtuna, ið teir gomlu, inni í Bø, við stríð og strev hava gjørt.

Skjótt verður hendan bygdarmyndin vekk, gloymd og eftir eru eingi spor at siggja frá forfedrunum inni í Bø. Somuleiðis sum vit siggja tað aðrastaðni í bygdini.

Er tað tað vit vilja?

Og hvat sigur bygdarfólk, til at kommunan nýtir so nógvan pening til koyriveg?

Eg hugsi um asfaltvegir, ið hava oyðilagt teir gomlu býlingarnar á Strondum, sum t.d. á Mýruni, uppi á Lánni, við Kass, í Selvindi, við Sjógv, Heygstøð, á Fløtum, inni á Húlki, og nú inni í Bø.

Eg minnst enn, hvussu hugnaligar tær gomlu gøturnar vóru. Men tað gera okkara børn ikki, tey hava ongan møguleika fyrri at uppliva, hvussu forfedrar okkara livdu.

Tað er ikki nokk at varð-

veita tey gomlu húsini, um náttúran utanfyri líkist eini bilmentan, sum vit siggja tað í øðrum stórum londum. Forfedramir livdu av náttúruni, og tískil siggjast teirra spor uttandura.

Eg vildi ynskt, at fleiri, ið høvdu náttúruna í huga, vóru við til at taka eina avgerð, soleiðis at í framtíðini var møguligt at varðveita

teir fáu gomlu býlingarnar, ið eftir eru á Strondum. So teir kundu staðið sum eitt vakurt søguligt minni yvir Strandabygd.

Ketty Fríða á Fríðriksmørk

Nú ræður um at skunda sær!

Stóra vetrar

í Runavík

byrjar mánd. 27.1., kl. 9

við alskyns

RIMMAR TILBOÐUM

ÚTSØLAN

m.a. hjá okkum:

HYGG INN • JUNGMAN • FÓTPRÝÐI • SHARI
FOTOMIDSTØÐIN • ÍTRIV • DRESSMANN
HEILSA & KOSMETIKK • SHOP-IN • CHIC
BÓKA- & PAPPÍRSHANDILIN • OPUS